

Kokkulepe NSV Liidu valitsuse ja Eesti Vabariigi valitsuse vahel*

6. juuli 1940

Salajane

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Valitsus ja Eesti Vabariigi Valitsus tunnistavad tarvilikuks sõlmida omavahel alljärgnev Kokkulepe ja määrasid sel eesmärgil oma volinikeks: NSV Liidu Valitsus – A. A. Ždanovi, NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi liikme, Eesti Vabariigi Valitsus – dr. Varese, Eesti Vabariigi peaministri, N. Andreseni, välisministri. Mainitud volinikud, peale oma nõutavas vormis ja täiesti korras volituste vastastikust esitamist, leppisid kokku järgnevas:

Eesti Valitsus teatab oma valmisolekust anda Nõukogude Liidule rendile Nõukogude Liidu poolt igal aastal tasutava erikokkuleppega kindlaks määratava rendisumma eest 10-aastase tähtajaga:

1. Saared: Naissaar (Nargen), Aegna (Wulf) koos kõigi kaitseotstarbeliste ja mittekaitseotstarbeliste rajatiste, randumissildade, raudtee veerevkoosseisu ja sõjamoonaladudega.
2. Eesti rannakaitsepatareide rajoonid Suurupi poolsaarel kahekilomeetrise tsooni ulatuses ja Viimsi poolsaarel ühekilomeetrise tsooni ulatuses. Mõlemad patareirajoonid antakse üle kõigi nendel asuvate kaitseotstarbeliste ja mittekaitseotstarbeliste rajatistega, randumissildade, raudtee veerevkoosseisu ja sõjamoonaatagavaradega. Mõlemal juhul määratakse rajoonide täpsed piirid kindlaks kohapeal lisakokkuleppega segakomisjoni poolt.
3. Sõja-, Peetri- ja mereleenuväe sadamad Tallinnas koos nendega piirneva territooriumiga (märgitud juurdelisatud kaardil), töökodadega, kütuseladudega, rajatistega, neis leiduva sisseseadega.
4. Tuletornid: Juminda, Keri, Naissaare, Suurupi koos kogu sisseseadega, inventariga, ujuvvahenditega, randumissildadega, juurdesõiduteede ja eksploatatsioonivaruga.
5. Tallinna laevaremonditehased „Riigi Sadamatehas” ujvdokkide ja tehase territooriumiga selliselt, et üks bassein eraldatakse Eesti kaubalaevade remondiks.
6. Endiste Bekkeri ja Vene-Balti tehaste sadamad, rajatised ja territoorium Kopli poolsaarel.
7. Patareisid teenindav isikkoosseis viiakse käesoleva Kokkuleppe allakirjutamise momendist patareidest ja saartelt välja.

Renditaval territooriumil külades ja taludes elav tsiviilelanikkond, samuti patareide isikkoosseisu perekonnad lahkuvad 15 ööpäeva jooksul Kokkuleppe allakirjutamise momendist.

8. Nõukogude Liidul on õigus ehitada renditaval territooriumil igasuguseid kaitserajatisi ja omada sõjaväegarnisone.
9. Kõik kaitseotstarbeline ja mittekaitseotstarbeline ja muu tehniline varustus renditaval territooriumil võetakse täies ulatuses vastu käesoleva Kokkuleppe sõlmimise päeva seisuga.
10. Nõukogude Liit eraldab renditasu arvel Eesti valitsusele avanssi 800 000 Eesti krooni ulatuses.

11. Luua Eesti ja Nõukogude poole esindajatest komisjon kõikide rendile antavate kaitseotstarbeliste ja mittekaitseotstarbeliste rajatiste ja muu tehniliste seadmete vastuvõtmiseks, samuti üleandmise protsessis tekkida võivate küsimuste lahendamiseks. Komisjon asub tööle käesoleva Kokkuleppe allakirjutamise momendist.

NSV Liidu Valitsus ja Eesti Vabariigi Valitsus peavad kõnesolevat Kokkulepet salajaseks ja avaldamisele mittekuuluvaks.

Kõnesolev Kokkulepe on koostatud kahes originaalis, kumbki vene ja eesti keeles, 6. juulil 1940. a. Tallinnas.

Lisa: 3 kaarti, igaüks kahes originaalis, kuhu on märgitud renditavad saared ja territoorium.

A. Ždanov
Dr. Vares

V. Botškarjov
N. Andresen

Полпреды сообщают... С. 455–457. Tõlge vene keelest.

*Kuna kokkuleppe eestikeelset teksti pole leitud, siis on see tõlgitud vene keelest.